

P. Bezruč: Leonidas

V soutěskách Thermopyl vstříc hledě záhubě jisté
– barbarů v půlkruhu postoupil tém –
zezadu zaskočen zrádcem,
stál Leonidas.

Před cimbuřím Těšina, na břehu Olzy
stojím já.

Sto sudlic, sto mečů sahá mi k hrudi,
tisíce číhavých očí jak pochodně svítí,
krev teče mi z čela, krev teče mi z očí,
krev utíká z šíje, krev ubíhá z prsou,
nohy mi klouzají v červeném moři,
na ruce prší červená Niagara –

stojím tu v ohromném lánu vlčího máku,
stoupá to rudý dým od země k nebi,
či spustila obloha červenou záclonu k zemi?

Všecko je červené. Helmu jsem přes oči stáhl,
rudé jsou oštěpy, rudé jsou meče,
na rudých komoních vzadu pět jezdců –
znám já vás, hrabata, znám já vás, knížata, znám,
hled'te, a Xerxes, v šarlatě Xerxes! –

Co šepce to komonstvu, co zdvihají se země,
co zvoní, co chřestí, co zní mi to v sluch?

Bůh tebe zatrat', chceš zas jít přes Bospor!?

Zezadu na nohách přet'ali šlachy

– vzpomněli Poláci na punský vzor –
rudý mne pohladil anděl, štít z ruky do země padá,
já stojím před Těšínem,
probodnutými boky o Gigulu opřen,
jak zákony kázaly mně.

Úkoly: určete metrum, najděte figury, určete jejich funkci v textu, najděte a určete tropy

Pár tipů:

- spočítejte si nejprve pečlivě slabiky ve verších a pak se zkuste na rytmus podívat trochu z nadhledu, nehledě na drobné nepravidelnosti;
- u figur je vždy důležité uvažovat o tom, jakou mají v textu funkci, nikdy neodhlédněte od toho, co text říká;
- zkuste u tropů uvažovat o tom, co říkají – ne jen ve smyslu tajeňky, kterou je třeba rozluštit (červené moře = „opravdu hodně krve“), ale ve smyslu toho, jaké významy jsou použitím metafor do významového dění básně vtaženy.